

Meten en Monitoren

Voorzorgcirkels in Deventer

Academy Het Dorp

Marieke Gielissen

Kirstin van Dam

Agnes van der Poel

Salland United

Corinda van Tilborg

Gea Sijpkens

December 2023

Inhoud

■ Samenvatting resultaten	3 – 7
■ Achtergrond, vraag en methoden	8 – 13
■ Resultaten uit vragenlijsten, ingevuld door bewoners van Aanleun, Dreefstaete en De Landheer	14 – 30
■ Resultaten interviews met projectleider	31 – 37
■ Bijlagen	38 – 41
■ Vragenlijst voor bewoners	
■ Ondersteunende bronnen	
■ Colofon	42

Samenvatting resultaten

Voorzorgcirkels – resultaten (1)

Hoe sterk is de buurtsteunstructuur? En wordt de buurtsteunstructuur sterker bij verdere implementatie van de voorzorgcirkel?

De buurtsteunstructuur is sterk (Dreefstaete), kan verder versterkt worden (De Landheer), of heeft de potentie om sterk te worden (Aanleun). Verdere implementatie van de voorzorgcirkel helpt daarbij.

Voorzorgcirkels dragen bij aan hogere sociale cohesie en minder eenzaamheid. En in potentie aan langer zelfstandig wonen en aan verschuiving naar minder professionele zorg.

- Bijna alle bewoners van de drie flats zijn tevreden over wonen – zij geven een rapportcijfer 7 of hoger.
- Bewoners hebben contacten in de flat, meerderheid doet iets een voor een ander in de flat.
- Bewoners die behoefte hebben aan hulp, vragen erom en krijgen het ook.
- Aanpak van voorzorgcirkel is systematisch en – vanuit het individu – gericht op het collectief: samenredzaamheid.
- Essentieel: contact maken, luisteren, bewustwording creëren en verbinden. Onder andere speels door ‘lift-koffie’ of ruitafel, op bijeenkomsten met gesprekskaarten, achter de voordeur bij ophalen van vragenlijsten (dit onderzoek). De getrainde projectleider moet de methodiek ‘leven’.
- Wat helpt: actieve bewoners- en activiteitencommissies, betrokken woonconsulenten/wooncorporaties.
- Wat helpt: ‘kleine’ stappen (bijv. mensen op interesses en wederkerigheid aan elkaar verbinden) zien als belangrijke voorwaarden voor ‘grote’ resultaten (bijv. langer zelfstandig wonen).

Voorzorgcirkels – resultaten (2)

Dreefstaete

78 woningen, 18 vragenlijsten retour (23%)

- In 2022 gestart met implementatie voorzorgcirkels.
- Lage respons omdat de flat grondig werd gerenoveerd; bewoners waren vooral daar mee bezig.

Voor de voorzorgcirkels had Dreefstaete een bewonerscommissie die een aantal activiteiten organiseerde. Projectleider heeft aangesloten bij wat er al was en dat verder versterkt en op- en uitgebouwd.

Nu: “In deze flat zijn de cirkels nu goed geregeld, maar mensen zijn zich er niet bewust van, **het is al heel normaal**. Ze hebben galerij-vertegenwoordigers, eigen klusruimte, activiteitenruimte, allemaal een boekje met belangrijke telefoonnummers als er iets is, een leesruimte. Gericht op 55+. Woonbedrijf zit iedere week in de hal. Bewoners houden de buitenboel bij, goede sociale controle, leenrollators, als iemand naar het ziekenhuis moet wordt dat onderling geregeld.”

– Projectleider

De Landheer

66 woningen, 25 vragenlijsten retour (38%)

- In 2023 gestart met implementatie voorzorgcirkels.
- Vragenlijsten opgehaald samen met vrijwilliger bij Humanitas.
- Laag/gemiddelde respons.

Bij De Landheer was een wisseling in de bewonerscommissie nodig om met voorzorgcirkels te kunnen starten. Er is geen ontmoetingsplaats in de flat. Mensen groeten elkaar maar wisten weinig van elkaar. Projectleider heeft daar, met resultaat, energie in gestoken.

Nu: “In De Landheer is nog een brug te slaan. Veel dingen zijn ogenschijnlijk goed geregeld, maar de mensen zijn echt oud, dat is zorgelijk. Er zijn mensen die iets voor elkaar doen, maar het kwetsbare is dat dat dezelfde mensen zijn, die iets jonger zijn. Maar er is welwillendheid vanuit bewoners, hoge opkomsten bij activiteiten. **De nieuwe bewonerscommissie en de nieuwe woonconsulent staan open voor de voorzorgcirkels**. En daardoor komt er nu wel een ontmoetingsruimte. We zijn begonnen met opbouwen!”

– Projectleider

Aanleun

36 woningen, 29 vragenlijsten retour (81%)

- In 2023 gestart met implementatie voorzorgcirkels.
- Hoge respons.

Bij de Aanleunwoningen was geen bewonerscommissie en was Humanitas de plek waar mensen elkaar ontmoetten. Projectleider heeft ingezet op een bewonerscommissie en verbeteren van relatie met wooncorporatie. En op onderlinge contacten, betrokkenheid en solidariteit. Dat is gestart en groeiende.

Nu: “In de Aanleun beginnen we goede resultaten te zien. Als we eerder iets organiseerden, dan kwamen er 5 bewoners, nu komen er 25. Bewoners hebben behoefte aan contact, zij gaan dingen met elkaar doen die ze eerst niet samen deden. **De sociale cohesie neemt zichtbaar toe**. En als er iets met eten is, dan helemaal. Er hebben zich meer mensen opgegeven voor het kerstdiner dan ooit.”

– Projectleider

Voorzorgcirkels – Buurtsteunstructuur (3)

De buurtsteunstructuur is sterk of heeft potentie om sterk te worden

■ Wonen en welzijn

- Bijna alle bewoners van de drie flats zijn tevreden over wonen – zij geven rapportcijfer 7 of hoger.
- Bewoners kennen hun burens en hebben contacten met burens/medebewoners. Er is variatie in ‘samen afspreken’ (dat doen zij soms tot vaak).
- Voor Aanleun: van de bewoners die minder of geen contacten in de flat hebben, wil een aantal wel meer contact of deelnemen aan gezamenlijke activiteiten. En een aantal jongere bewoners geeft aan een ander sociaal en werklevens te hebben.

■ Sociale steun

- Meerderheid van bewoners doet soms tot vaak iets voor andere bewoners, variërend van praatje maken tot vervoer naar ziekenhuis. Meerderheid geeft aan dat medebewoners iets voor hen doen.
Voor Aanleun: zeven bewoners zouden het waarderen als anderen iets voor hen zouden doen.
- Meer dan de helft heeft geen behoefte aan hulp van medebewoners (‘nu (nog) niet’); andere deel heeft behoefte aan hulp en krijgt die ook van medebewoners.
- Meer dan de helft heeft niet of soms om hulp gevraagd (met name Aanleun); andere helft vraagt zeker om hulp.
- Ongeveer twee op de drie voelen zich comfortabel om hulp aan medebewoners te vragen, de rest niet of veel minder.
- Meer dan de helft van de bewoners heeft 3-5 mensen (familie, vrienden, burens) aan wie zij hulp kunnen vragen. Voor één op de vier à vijf zijn dat 0-2 mensen. Voor de meerderheid wonen deze mensen in de buurt.

■ Professionele zorg

- Ongeveer een derde deel krijgt geen professionele hulp/zorg. Ongeveer twee derde deel wel, met name huishoudelijke hulp.

Voorzorgcirkels – Verdere implementatie (4)

Verdere implementatie van voorzorgcirkels draagt bij aan sterkere buurtsteunstructuur

Voorzorgcirkels dragen bij aan hogere sociale cohesie en minder eenzaamheid. En in potentie aan langer zelfstandig wonen en aan verschuiving naar minder professionele zorg.

- De aanpak van de voorzorgcirkel is systematisch en – vanuit het individu – gericht op het collectief: samenredzaamheid.
- Essentieel voor het slagen van een voorzorgcirkel is: contact maken, luisteren, bewustwording creëren en verbinden. Op allerlei manieren, o.a. speels door ‘lift-koffie’, informierend op bijeenkomsten, achter de voordeur bij ophalen van vragenlijsten (dit onderzoek). Het begint bij gesprek en verbinding. Door een projectleider die de methodiek ‘leeft’.
- In flats met actieve bewoners- en activiteitencommissies en betrokken woonconsulenten/wooncorporaties is het gemakkelijker om voorzorgcirkels te implementeren.
- De mensen maken de voorzorgcirkel. ‘Kleine’ stappen (bijv. mensen op interesses en wederkerigheid aan elkaar verbinden) zijn belangrijke voorwaarden voor ‘grote’ resultaten (bijv. langer zelfstandig wonen).

Achtergrond, vraag en methoden

Preventie

Het uitgangspunt van het huidige ouderenzorgbeleid is dat ouderen, ook met fysieke beperkingen, zo lang mogelijk thuis blijven wonen en dat mantelzorgers hen zo veel en lang mogelijk helpen. Maar het aantal potentiële mantelzorgers neemt af en netwerken rond zorgafhankelijke ouderen ontbreken op grote schaal. **Ouderen zullen zelf, samen met anderen, een hulp- en zorgnetwerk om zich heen moeten creëren.**

- Langer veilig thuis kunnen wonen, waarbij een positieve sociale omgeving belangrijk is voor het **wonen en welzijn** van ouderen.
- **Sociale steun**, interactie en verbondenheid met familie en vrienden, en ook met buurtgenoten. Samenredzaamheid in de buurt.
- Waarbij **professionele zorg** pas aan de orde is als informele ondersteuning niet langer voldoet.

Vlieg de organisatie van de ouderenzorg niet aan vanuit zorg, maar start in buurten met wonen en welzijn. “Veel van wat ouderen nodig hebben is helemaal geen zorg. Ze hebben vooral behoefte aan aandacht, hulp en ondersteuning.”

Uitgangspunten langer zelfstandig thuis wonen

1. Thuis tenzij
2. Positieve gezondheid/ gezondheidswinst
3. Zelf/samenredzaamheid tenzij
4. Digitaal tenzij

De voorzorgcirkel

- Een voorzorgcirkel helpt om op een gestructureerde manier een **informeel hulp- en steunnetwerk** op te bouwen. Het gaat om:
 - Inventariseren van vraag en aanbod
 - Organiseren van onderlinge hulp en steun
- Daarbij worden afspraken vastgelegd over hulp en steun ‘voor het geval dat’. Denk aan dagelijkse dingen zoals boodschappen doen voor een ander, maar ook aan wanneer er plotselinge (ernstige) fysieke ongemakken zijn waardoor een oudere bepaalde dingen niet meer zelf kan.
- Dan hebben ouderen profijt van afspraken die **uit voorzorg** met elkaar gemaakt zijn. Het deel uitmaken van een informeel hulp- en steunnetwerk (voorzorgcirkel) biedt garantie op hulp en steun. Het voorkomt eenzaamheid.
- NB De voorzorgcirkel gaat om ‘**zorg hebben om elkaar**’ en ‘**zorgen hebben voor elkaar**’, en niet om elkaar verzorgen. Dat laatste gebeurt door onder andere de thuiszorg.

Lange termijneffect

- Thuis als het kan, samen met je buurtnetwerk
 - Organisatie ouderenzorg: van wonen en welzijn naar sociale steun en uiteindelijk naar professionele zorg.
- Minder WMO en Wlz instroom
 - Sterk buurtsteunstructuur waardoor beter welzijn van ouderen en minder behoefte aan inzet van professionele zorg.

Korte termijneffect

Meer bewustwording onder bewoners van noodzaak versterken van sociale netwerk en eigen regie in zorg (door invullen vragenlijst, gesprek bij het ophalen van de vragenlijst met projectleider en terugkoppeling van resultaten aan bewoners)

Voorzorgcirkel versterkt buurtsteunstructuur binnen het gebouw, waardoor meer handelings- en vraagbereidheid van bewoners.

Direct resultaat

Inzicht op toegevoegde waarde van de voorzorgcirkel op sterkte en groei van buurtsteunstructuur.

Direct resultaat

Winnen van vertrouwen van bewoners.

Metten en monitoren

Activiteit 1

In kaart brengen van buurtsteunstructuur en de groei daarin binnen Dreefstaete, de aanleunwoningen en Landheer.

Activiteit 2

Gesprek met bewoners bij het ophalen van de vragenlijst.

Vragen die we met ‘Meten en Monitoren’ willen beantwoorden

- Hoe sterk is de buurtsteunstructuur?
 - Op de gebieden: Wonen en welzijn – Sociale steun – Professionele zorg
 - Op de locaties: Aanleun – Dreefstaete – De Landheer

- Wordt de buurtsteunstructuur sterker bij verdere implementatie van de voorzorgcirkel?
 - Gekeken naar Aanleun, Dreefstaete en De Landheer
 - Projectleider is in gesprek gegaan met bewoners bij het ophalen van de vragenlijst.

Wat hebben we gedaan om de vragen van ‘Meten en Monitoren’ te beantwoorden?

- Alle bewoners van de drie locaties kregen een vragenlijst toegestuurd. De vragenlijst (zie bijlage) heeft drie onderdelen:
 - Wonen en welzijn
 - Sociale steun
 - Professionele zorg
- Na twee weken heeft de projectleider de vragenlijsten aan en achter de voordeur opgehaald – de bewoners kregen een kleine attentie voor het invullen. Er zijn 72 vragenlijsten opgehaald.
- In dit contactmoment hebben projectleider en bewoner de vragenlijst – en dus de voorzorgcirkel – besproken, waarmee aanknopingspunten voor verdere implementatie zijn verkregen.
- De vragenlijsten zijn in gesloten enveloppen aan Academy Het Dorp gestuurd, door onderzoekers ingevoerd in Excel en geanalyseerd.
- De projectleider is op drie momenten geïnterviewd door een onderzoeker om haar ervaringen over de contactmomenten op te halen.

Resultaten uit vragenlijsten Ingevuld door bewoners van Aanleun, Dreefstaete en De Landheer

Cijfers en toelichtingen. Bij veel vragen werd de bewoner gevraagd een cijfer te geven dat het beste diens beleving beschrijft en een toelichting te geven.

- Onderzoekers hebben de cijfers in 4 groepen verdeeld: 0 t/m 5 (niet/onvoldoende), 5,5 t/m 6,5 (beetje/net voldoende), 7 t/m 8 (ja/goed) en 9-10 (zeker/heel goed). En per groep aangegeven om hoeveel bewoners het gaat, plus een aantal toelichtingen.
- Vaak kwamen de toelichtingen overeen met het cijfer, maar lang niet altijd. Bijvoorbeeld: iemand gaf 'altijd' als toelichting bij een 6, een ander gaf 'soms' als toelichting bij een 8 of 9. Daarom is het ook niet passend om bijvoorbeeld een gemiddeld cijfer te berekenen.
- Bij de interpretatie van de resultaten moet daar rekening mee gehouden worden: de cijfers met de grootte van de groepen aangevuld met de toelichtingen geven een goede indicatie.

Respons. De totale respons is 40% (72 vragenlijsten terug van in totaal 180 woningen/-bewoners).

- Bij Aanleun was de respons hoog (81%), bij De Landheer dicht op het gemiddelde (38%) en bij Dreefstaete het laagst (23%).
- Vooral de wat jongere bewoners hebben de vragenlijst niet ingevuld.

Kenmerken van respondenten

	Aanleun 29 bewoners (81% van 36 woningen)	Dreefstaete 18 bewoners (23% van 78 woningen)	De Landheer 25 bewoners (38% van 66 woningen)	Totaal 72 bewoners (40% van 180 woningen)
Vrouw	20	10	10	40
Man	8	7	9	24
Samen	1	-	4	5
Onbekend	-	1	2	3
Alleen wonend	25	11	16	52
Samen wonend	2	6	8	16
Onbekend	2	1	1	4
Leeftijd	Van 62 t/m 88 jaar	Van 65 t/m 89 jaar	Van 52 t/m 88 jaar	Van 52 t/m 89 jaar *
Hoe lang in woning	21 bewoners: enkele maanden t/m 5 jaar	7 bewoners: 6 t/m 10 jaar	18 bewoners: 6 t/m 10 jaar	Paar maanden t/m 23 jaar **
Rapportcijfer: tevreden over wonen	16 bewoners: 8 t/m 10	15 bewoners: 8 t/m 10	22 bewoners: 8 t/m 10	53 bewoners: 8 t/m 10 ***

* Leeftijd: 52-59 jaar = 3 bewoners; 60-69 jaar = 6 bewoners; 70-79 jaar = 18 bewoners; **80-89 jaar = 34 bewoners**; onbekend = 7 bewoners

** Hoe lang woonachtig in woning: 2 jaar of korter = 17 bewoners; 3-5 jaar = 14 bewoners; **6-10 jaar = 29 bewoners**; 11-20 jaar = 6 bewoners; 21-25 jaar = 1 bewoner; onbekend = 5 bewoners

*** Rapportcijfer tevredenheid over wonen: 5 en lager = 2 bewoners; 7-7,5 = 14 bewoners; **8-8,7 = 38 bewoners**; 9-10 = 15 bewoners; onbekend = 3 bewoners

In hoeverre kent u uw directe buren?

Cijfer 5 en lager = niet of niet zo goed (8 bewoners)

- De contacten gaan niet verder dan de voordeur: de andere buren ken ik niet
- Woon er pas 3 maanden

Cijfer 5,5-6,5 = een beetje (11 bewoners)

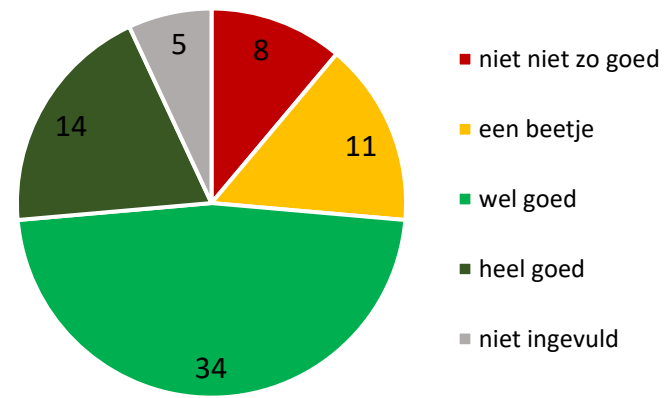
- Wij wonen er nog niet zo lang
- Mijn naaste buren goed en verder oppervlakkig
- Ik spreek ze af en toe

Cijfer 7-8 = wel goed (34 bewoners)

- Naaste buren weinig, in de flat ken ik veel buren
- De boven-, naast- en benedenburen
- Wij gaan goed met elkaar om maar komen niet bij elkaar op de koffie
- Ik woon hier al lang, ken veel buren
- Op de galerij het meest
- Ik zie mensen bij de bijeenkomsten, ga eten bij Humanitas

Cijfer 9-10 = heel goed (14 bewoners)

- Probeer zoveel mogelijk contact te hebben
- Ken heel veel buren - doe ook wat voor hen
- Ik zit in een commissie
- Houden elkaar in de gaten
- Wij houden elkaar in de gaten, en lezen met zo'n 3 personen 1 krant

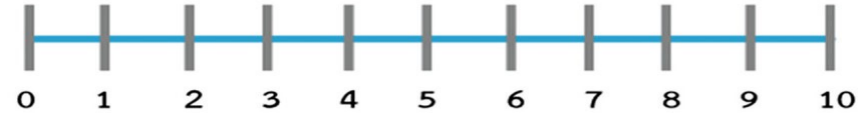

Gegevens van 67 bewoners
Niet ingevuld: 5 bewoners

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Hoe vaak heeft u contact met uw directe burenen?

Ik heb nooit
contact met
mijn burenen

Ik heb dagelijks
contact met
mijn burenen

Cijfer 5 en lager = (bijna) nooit (13 bewoners)

- Niet zo vaak
- Geen burenen, heel nieuw, wel één verdieping hoger
- Ben nog volop aan het werk!

Cijfer 6-6,5 = wel eens (10 bewoners)

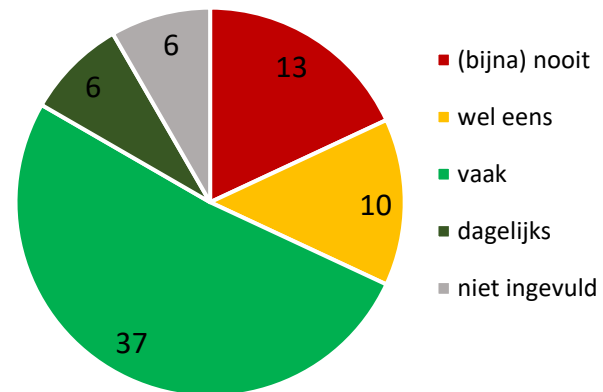
- Niet zo vaak
- Regelmatig
- Elke dag via de krant, af en toe samen koffie drinken
- Zou meer contact willen

Cijfer 7-8 = vaak (37 bewoners)

- Elke week wel een keer of wat
- Regelmatig samen activiteiten
- Spreek regelmatig met burenen af
- Ieder heeft zijn bezigheden
- Veel contact – samen activiteiten/eten bij Humanitas, spelletjes in de flat met de burenen
- Zeer geregeld, ook galerij app
- Bijna dagelijks

Cijfer 9-10 = dagelijks (6 bewoners)

- Iedere dag meerdere keren
- Wekelijks

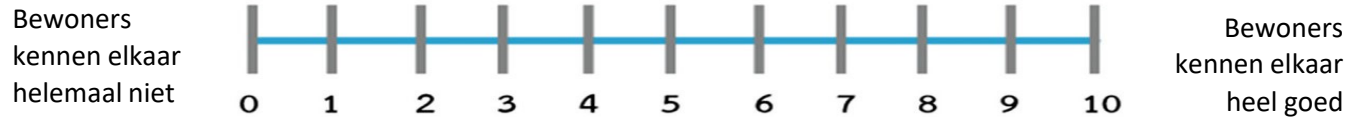
Gegevens van 66 bewoners

Niet ingevuld: 6 bewoners, sommigen gaven wel toelichting:

- Verschillend, ene moment wat meer, andere wat minder
- 2-3 keer per week
- Dagelijks met buur naar restaurant

Opvallend: 7 van de 13 die cijfer 5 en lager gaven, zijn van Aanleun

Bewoners in deze flat kennen elkaar goed?

Cijfer 5 en lager = niet of nauwelijks (12 bewoners)

- Onbekend, wellicht
- Veel wisseling

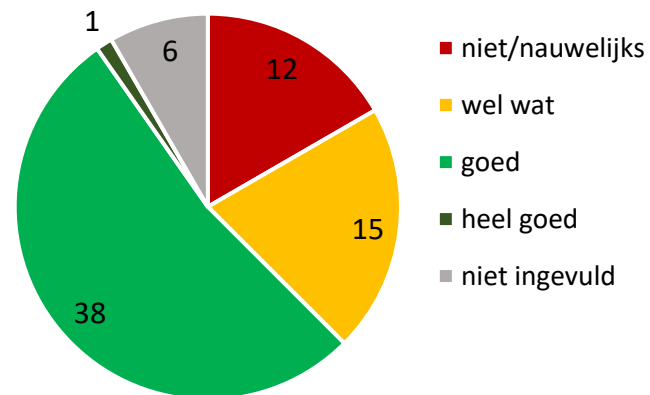
Cijfer 5-6,5 = wel wat (15 bewoners)

- Teveel mensen op verschillende etages, met verschillende levensfase
- Het gaat redelijk goed
- Redelijk, ikzelf ken veel mensen niet
- Er is een groep die jeu de boules speelt en dart; daar doe ik niet aan mee
- Ja, voor de organisatie van films praatgroep Rummykub en biljarten

Cijfer 7-8 = goed (38 bewoners)

- Je hebt altijd een praatje in de hal
- Er wordt altijd gegroet en gevraagd of ze iets voor me kunnen doen
- Meeste kennen elkaar
- Van gezicht wel, alleen op eigen verdieping weer contact
- Veel contact met naaste burens – zij hebben ook de sleutel
- Er zijn bijeenkomsten van Humanitas

Cijfer 9-10 = heel goed (1 bewoner)

Gegevens van 66 bewoners
Vaak werd geen toelichting gegeven

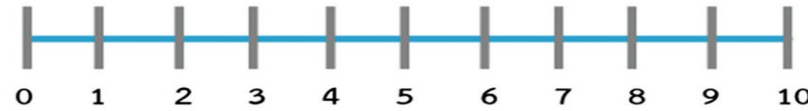
Niet ingevuld: 6 bewoners, soms met toelichting:

- Hier is een goede sfeer onder de bewoners, vriendelijke medebewoners
- Heb ik geen idee van

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Groet u de medebewoners uit uw flat?

Ik groet medebewoners nooit wanneer ik ze tegenkom

Ik groet medebewoners altijd wanneer ik ze tegenkom

Cijfer 5 en lager = (bijna) nooit
(3 bewoners)

- Ken ze niet allemaal
- Behoeftte is (nog) niet zo heel groot, veel kennissen buiten de flat

Cijfer 6 (1 bewoner)

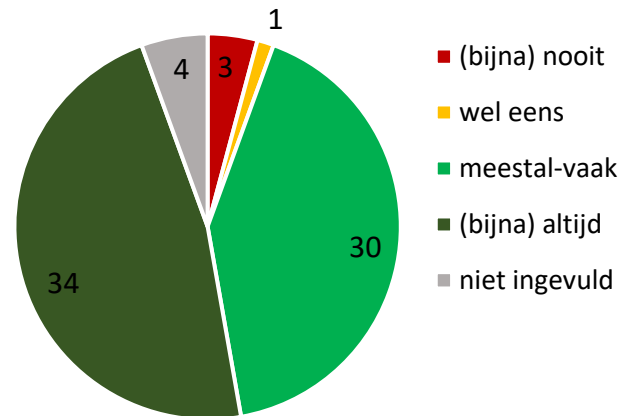
- Altijd

Cijfer 7-8 = meestal – vaak (30 bewoners)

- Alleen als ik ze tegenkom, bijv. in de lift en voer dan ook een praatje!
- De meeste mensen wel
- Ja, ik groet iedereen maar krijg niet altijd respons
- Ja, altijd. Maken ook vaak 'n praatje als we buiten zitten samen en bij de brievenbus of lift
- Altijd

Cijfer 9-10 = (bijna) altijd
(34 bewoners)

- Altijd
- Altijd, iedereen
- Altijd in de lift
- Jazeker, altijd
- Wie goed doet, goed ontmoet

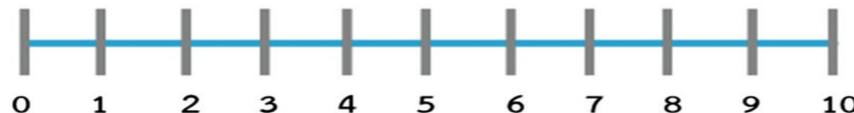

Gegevens van 68 bewoners
Niet ingevuld: 4 bewoners

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Spreekt u wel eens af met medebewoners uit uw flat?

Ik spreek nooit af met iemand uit mijn flat

Ik spreek dagelijks af met iemand uit mijn flat

Cijfer 5 en lager = (bijna) nooit (17 bewoners)

- Nee, niet direct
- Nauwelijks
- Heel soms
- Af en toe
- In het voorbijgaan
- Soms met naaste burens
- Ander sociaal leven

Cijfer 6 = wel eens (5 bewoners)

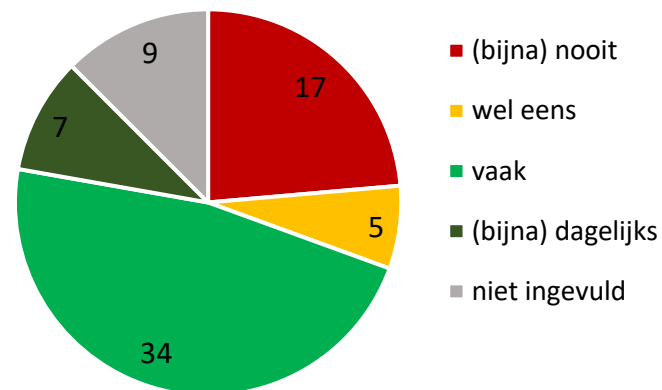
- Af en toe
- Naar het restaurant

Cijfer 7-8 = vaak (34 bewoners)

- Af en toe!
- Soms voor de koffie
- Op basis van toevallig ontmoeten in lift of hal
- Soms met naaste burens
- Ik spreek regelmatig af samen kaarten/spelletje
- Regelmatig samen koffie, spelletjes, samen boodschappen
- Ja, filmavond, bingo, muziek
- Regelmatig kaarten/eten, koffie drinken

Cijfer 9-10 = (bijna) dagelijks (7 bewoners)

- Heel vaak
- Koffie drinken
- Ik bezoek een paar alleenstaande vrouwen, soms komt men bij mij

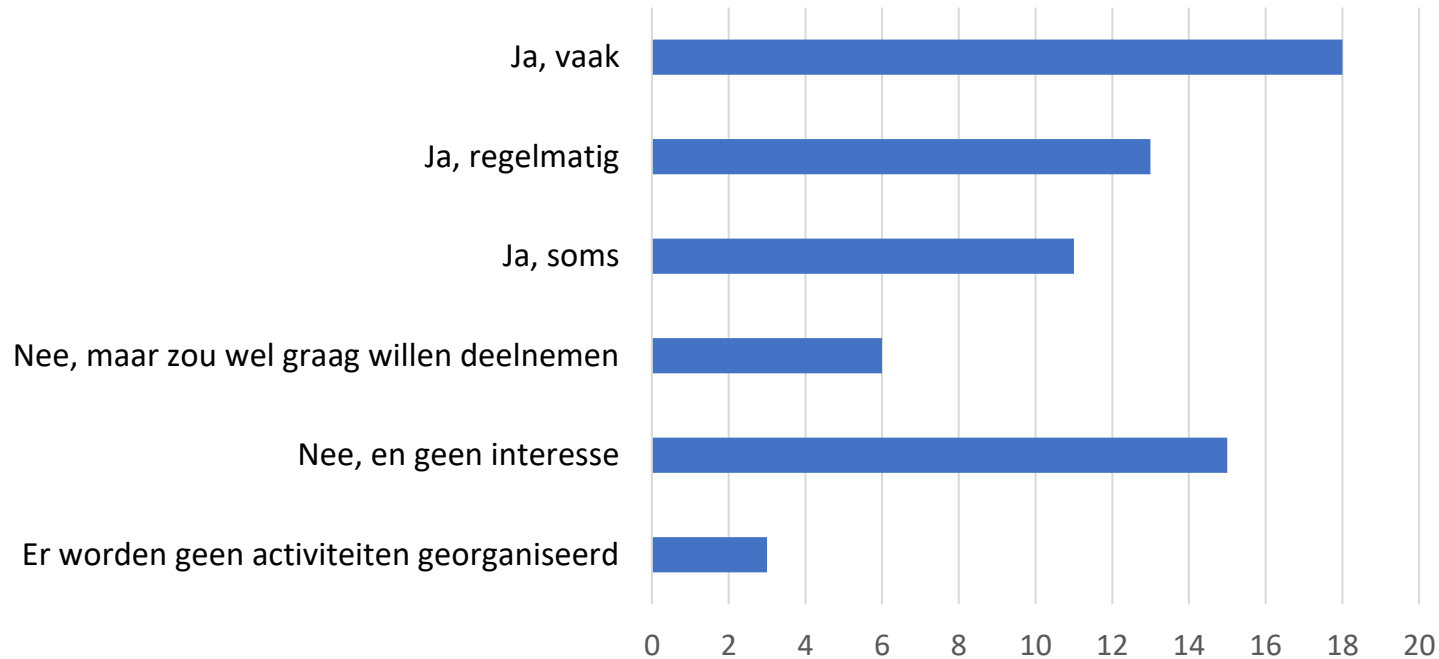
Gegevens van 68 bewoners

Niet ingevuld: 9 bewoners, soms met toelichting:

- Nog niet
- Ja, koffie drinken of wandelen samen
- Regelmatig

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Neemt u deel aan gezamenlijke activiteiten met medebewoners uit uw flat?

Gegevens van 66 bewoners

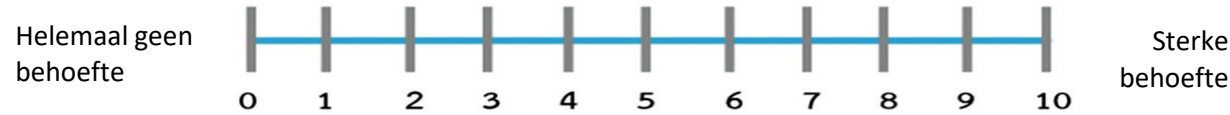
Niet ingevuld: 6 bewoners

Aanleun:

- Alle 6: 'Nee, wel willen'
- 2 bewoners: 'Nee, geen interesse'
- Alle 3: 'Geen activiteiten'

Bij Ja-antwoorden zijn geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Heeft u behoefte aan contact met medebewoners uit uw flat?

Cijfer 5 en lager = geen (14 bewoners)

- Nee, ik ben erg op mijzelf
- Ik maak niet snel contact
- Maak niet zo makkelijk contact met medebewoners
- Heb mijn eigen bezigheden

Cijfer 6 = beetje (9 bewoners)

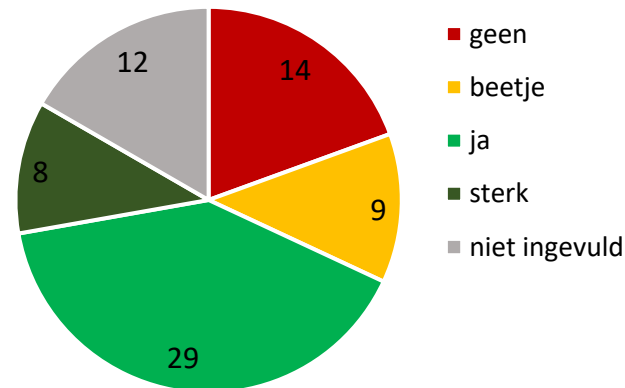
- Geen behoefte
- Op dit moment niet meer als gewoon buren zijn, zonder 'verplichting'
- Ander sociaal en werklevens

Cijfer 7-8 = jawel (29 bewoners)

- Die heb ik
- Soms
- Ik heb voldoende contacten
- Heb ik veel
- Vind het gezellig om af te spreken
- Genoeg contacten
- Als ik me goed voel veel contact

Cijfer 9-10 = sterk (8 bewoners)

- Soms
- Ja
- Er is veel contact als je dat wilt, gaan biljarten, kaarten maken, spelletjes, muziek bij Humanitas

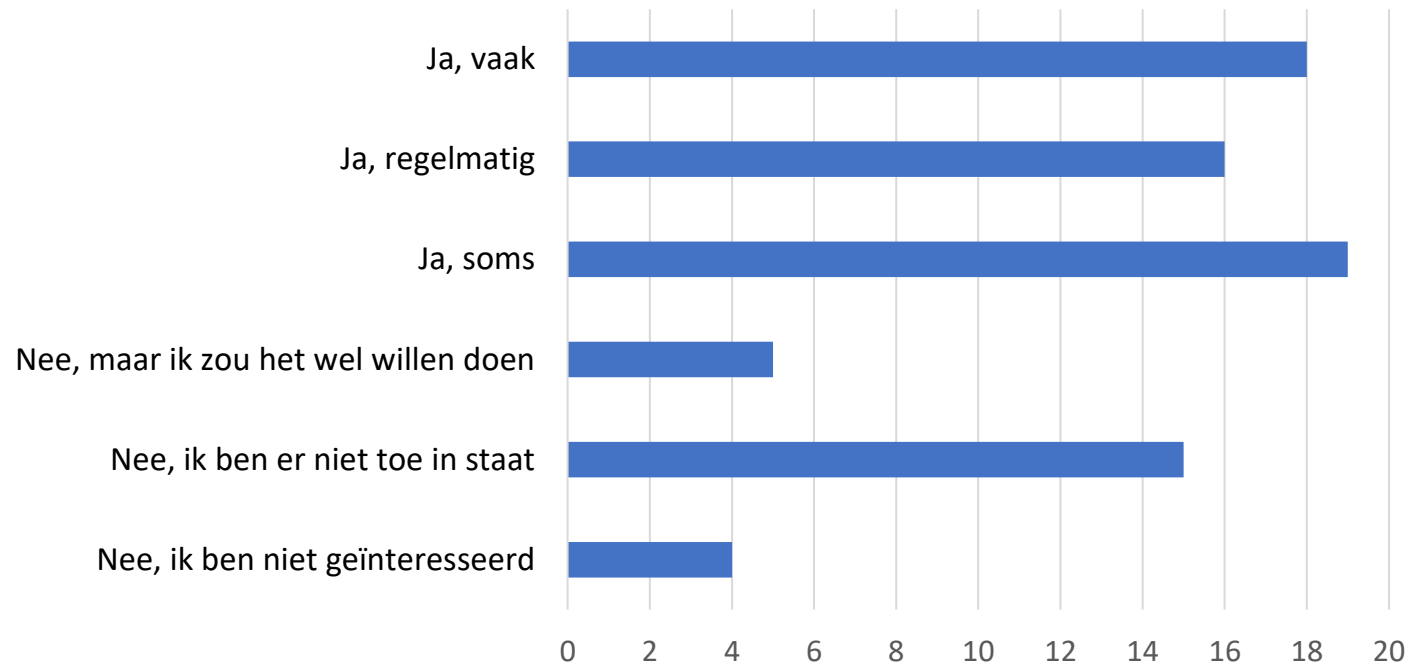

Gegevens van 60 bewoners

- 2/3 van bewoners gaven geen toelichting
- Niet ingevuld: 12 bewoners, soms met toelichting:
 - Nee
 - Alles wat er te doen is ga ik heen en dat is heel leuk en gezellig hier

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Doet u wel eens iets voor medebewoners uit uw flat?

Wat doet u voor medebewoners?

- 54 Praatje maken (ook door mensen die 'nee' antwoordden)
- 26 Delen van de krant
- 22 Boodschappen doen
- 9 Vervoer naar ziekenhuis/huisarts
- 8 Klein klusje

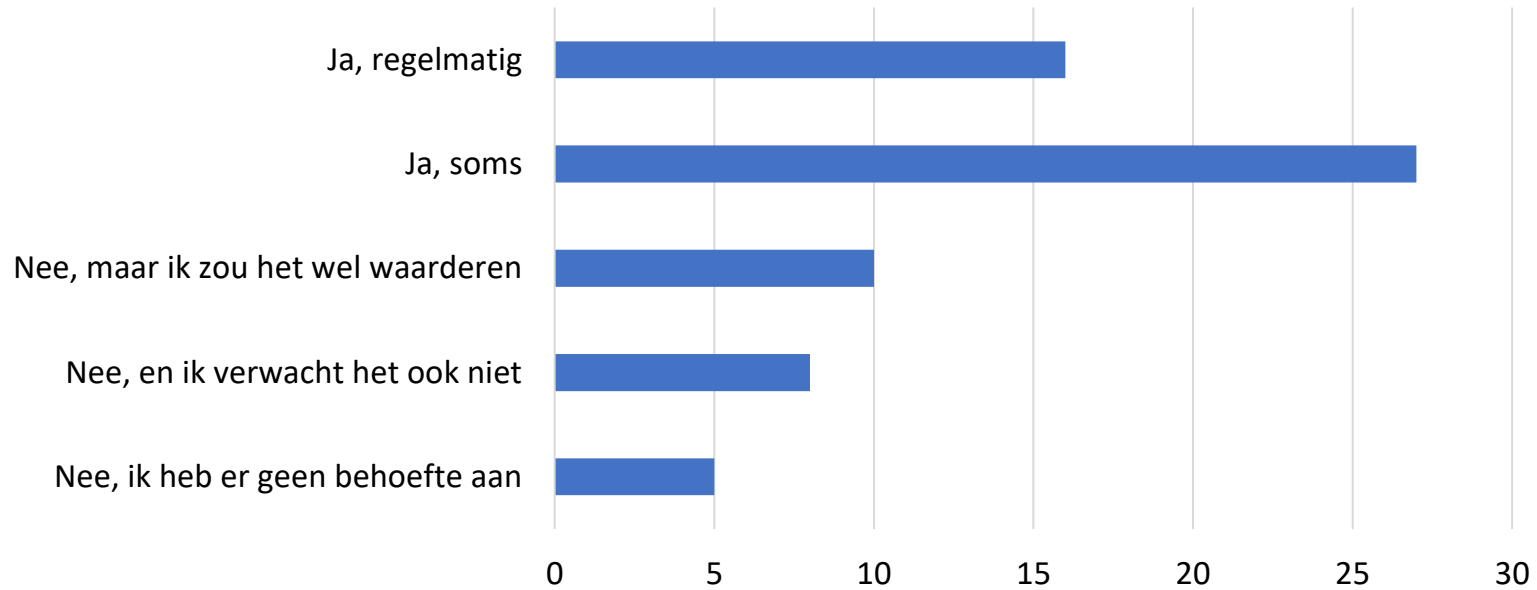
iets anders: spelletje, eten, helpen met computer, huisdier verzorgen, afval buiten zetten

Gegevens van 68 bewoners

Niet ingevuld: 4 bewoners

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Is er een medebewoner uit uw flat die wel eens iets voor u doet?

Gegevens van 66 bewoners

Niet ingevuld: 6 bewoners

Aanleun:

- 7 zouden dat wel waarderen

Er zijn verder geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Heeft u behoefte aan hulp van medebewoners uit uw flat?

Cijfer 5 en lager = nee (31 bewoners)

- Nee, kan alles nog zelf
- Wij hebben goede hulpen
- Zou niet weten wat
- Nu nog niet
- Ze zijn hier allemaal oud
- Meer om koffie te drinken
- Soms bij een klusje
- Die is er

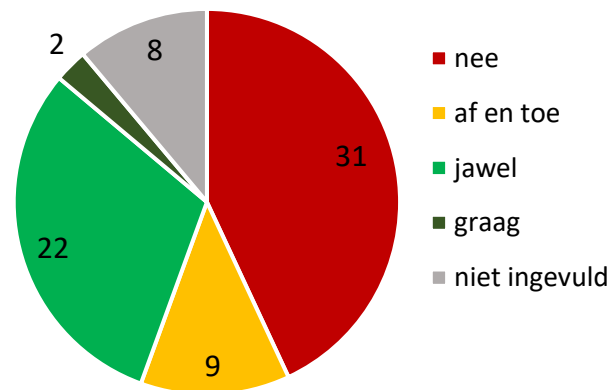
Cijfer 7-8 = jawel (22 bewoners)

- Soms is iets te zwaar – opruimen van de boodschappen
- Er staat altijd wel iemand voor je klaar
- Soms voor een klusje
- Als wij erom vragen, zijn er altijd wel mensen die willen helpen
- Ik heb mensen die regelmatig iets voor me doen

Cijfer 9-10 = graag (2 bewoners)

Cijfer 5,6-6,8 = af en toe (9 bewoners)

- Ik zou het niet weten
- Op dit moment (nog) niet
- Ja, regelmatig
- Zelden, alleen als het echt niet anders kan

Gegevens van 64 bewoners

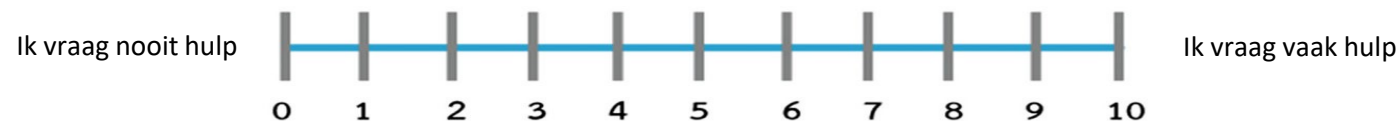
Niet ingevuld: 8 bewoners

Aanleun:

- 15 hebben geen behoefte

Verder geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Heeft u ooit hulp gevraagd aan een medebewoner uit uw flat?

Cijfer 5 en lager = (bijna) nooit (34 bewoners)

- Incidenteel
- Ja, meegaan in de lift, post uit brievenbus halen
- Tot nu toe niet
- Soms
- Nog niet nodig geweest
- Nee
- Ja, maar alleen kleine dingen

Cijfer 5,5-6 = af en toe (3 bewoners)

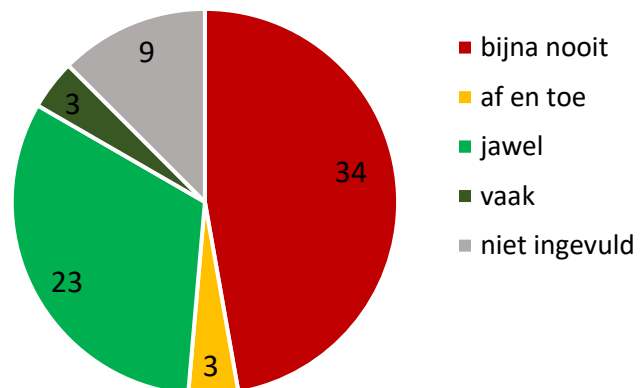
- Ja, regelmatig
- Soms

Cijfer 7-8 = jawel (23 bewoners)

- Soms
- Jazeker, buurman rijdt me weleens naar het ziekenhuis
- Dat is veel voorgekomen
- Jazeker
- Ja, voor iets op te hangen of iets zwaars te verzetten
- Toen ik ziek was – er is altijd iemand bereid om iets te doen
- Indien nodig

Cijfer 9-10 = vaak (3 bewoners)

- Ja
- Sneeuw scheppen

Gegevens van 63 bewoners

Niet ingevuld: 9 bewoners

Aanleun:

- 19 hebben geen hulp gevraagd

Verder geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Als u hulp nodig heeft, bent u dan comfortabel genoeg om dit aan medebewoners uit uw flat te vragen?

Ik voel me niet comfortabel om hulp te vragen

Ik voel me comfortabel om hulp te vragen

Cijfer 5 en lager = niet of nauwelijks (19 bewoners)

- Nee, bang dat ik iemand ermee bezwaar
- Nee
- Dat doe ik niet
- Doe ik niet zo gauw
- Moeilijk om te vragen

Cijfer 5,5-6 = soms (8 bewoners)

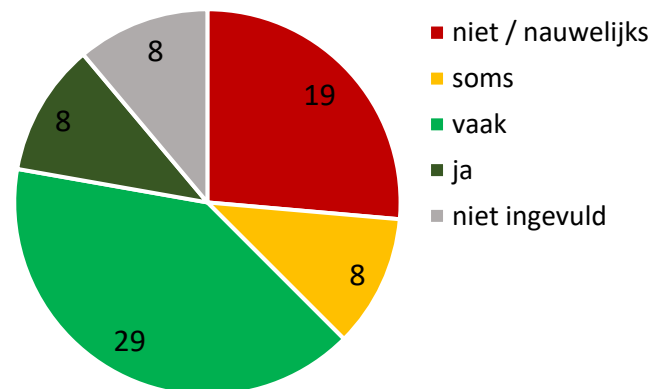
- Nee
- Nu na 1 jaar
- Geen probleem

Cijfer 7-8 = vaak (29 bewoners)

- Geen probleem
- Ik kan altijd iemand bellen
- Alleen als het wederzijds is
- Er staat altijd iemand klaar!
- Ja, mensen bieden het ook zelf aan
- Als het nodig mocht zijn
- Niet bij iedereen
- Ja hoor
- Wel aan naaste burens
- Nee

Cijfer 9-10 = ja (8 bewoners)

- Ja
- Als het nodig is
- Indien echt noodzakelijk, ja

Gegevens van 64 bewoners

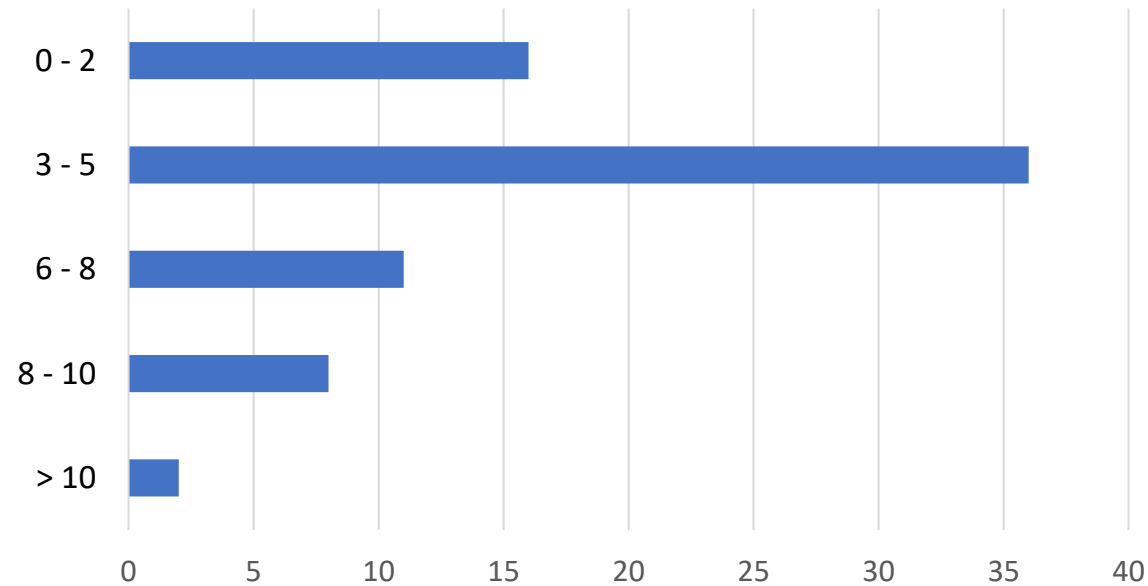
Niet ingevuld: 8 bewoners, zeggen wel alle 8 'ja' in een toelichting

Aanleun:

- 13 zijn niet/nauwelijks comfortabel

Verder geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Aan hoeveel mensen in uw omgeving (familie, vrienden, buren) kunt u hulp vragen?

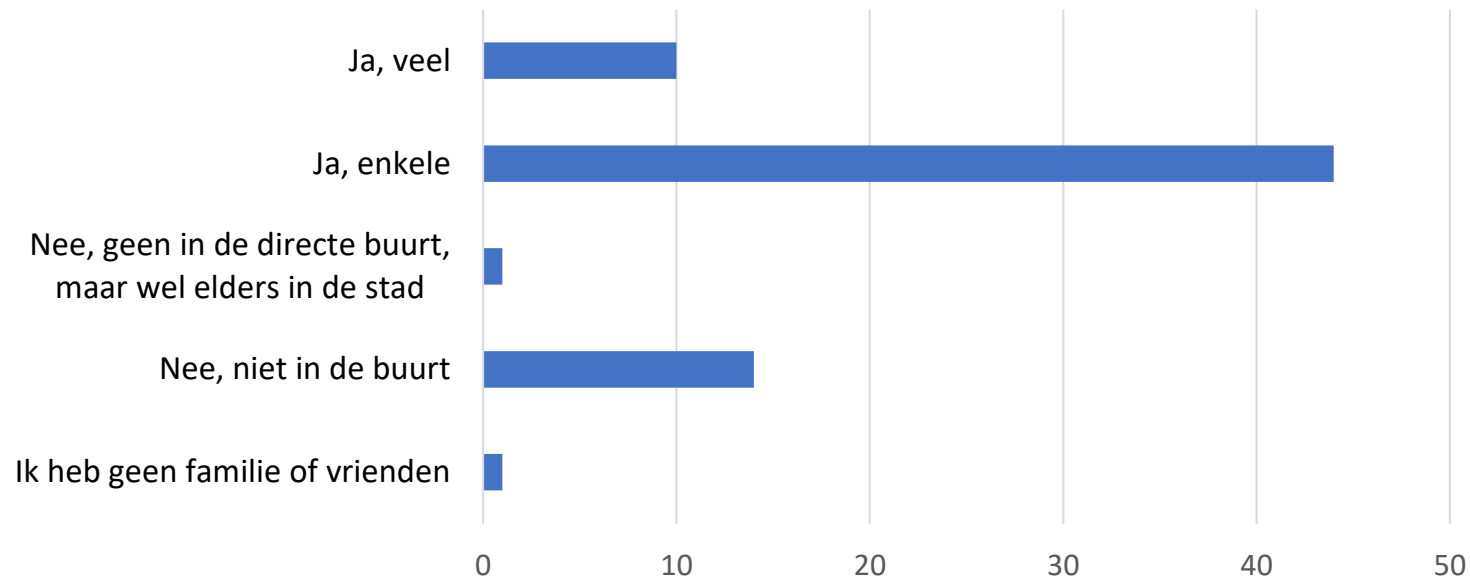

Gegevens van 68 bewoners

Niet ingevuld: 3 bewoners

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Heeft u familie of vrienden in de buurt wonen?

Gegevens van 70 bewoners

Niet ingevuld: 2 bewoners

Geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Welke professionele hulp of zorg krijgt u op dit moment?

Gegevens van 69 bewoners

Niet ingevuld: 3 bewoners

26 bewoners krijgen geen professionele hulp: 5 van Aanleun, 10 van Dreefstate, 11 van De Landheer

43 bewoners krijgen professionele hulp: 40 daarvan krijgen huishoudelijke hulp

Van de 43: 29 bewoners krijgen 1 soort hulp, 10 krijgen 2 soorten hulp, 4 krijgen 3 soorten hulp

Verder geen opvallende verschillen tussen de drie locaties

Resultaten interviews met projectleider

Het startmoment van de ontwikkeling van de sociale infrastructuur in de praktijk begint met de vraag hoe je je kunt voorbereiden op een situatie van zorgafhankelijkheid. **Modern naoberschap** (het collectieve): ouderen in een appartementencomplex gaan elkaar helpen. (...) Elkaar de hand reiken. Wel vrijwillig, niet vrijblijvend. (...) **Hoe verleiden we ouderen om vooruit te kijken?** Uit: Voorzorgcirkels, Henk Geene

→ Implementatie van voorzorgcirkel begint bij bewustwording

De regering zegt, mensen moeten meer zorg gaan dragen voor elkaar. **Sommige mensen vinden dat heel moeilijk als andere in hun privé komen.** Die zeggen: mijn kinderen doen nog veel je moet je burens niet teveel over de vloer hebben, dan gaan ze roddelen over elkaar. **We moeten de shift maken van niet vertrouwen naar wel vertrouwen.** Tuurlijk hebben we andere karakters, maar we zijn allemaal mens.

Ouderen denken in eerste instantie, dat zal wel meevallen, het zal mijn tijd wel duren. Wat logisch is, omdat deze mensen gewend zijn dat de zorg goed is geweest altijd. **Ze zien niet dat de keuze voor een bejaardenhuis er niet meer is.** Opvallend is dat sommigen van in de negentig geen meldknop hebben. 'Wat als u valt' 'Dan bel ik gewoon.' 'Als u in de keuken valt, dan kunt u niet naar de telefoon.' **Ik zet ze aan tot nadenken, tot bewustwording.**

Ik hoor alle verhalen. En ik vraag: **wat wilt u worden als u oud bent?** Hoe ziet uw leven eruit over een jaar, of over vijf jaar? En wat kan u nu doen? **Vinden sommigen wel confronterend.** Maar zo gaan we het gesprek aan.

Iedereen wil thuis blijven wonen en dan moet je weten welke mogelijkheden er zijn, **je moet je voorbereiden** op de toekomst waarin zorg en ondersteuning niet vanzelfsprekend door de overheid of familie geleverd wordt. **Ouderen doen dat te laat. Daarom zijn we nu bezig met voorzorgcirkels.** Dan kunnen ouderen elkaar ondersteunen en voor elkaar zorgen. **Mensen willen elkaar graag helpen. Dat begint met contact. Door dat systematisch aan te pakken, is het kansrijk.**

Komende woensdag is er een bijeenkomst bij de ouderenbonden, maar ook verbonden met sociaal wijkteam. Korte lezing over de voorzorgcirkels, heel interactief met petje op, petje af. Ook daar ophalen hoe bewust ouderen en hulpverleners zijn. **Je werkelijke pensioenvoorziening zit niet in geld, maar in connectie met mensen.** Ook jonge mensen. Dan blijf je actief.

Stadia in ontwikkeling van voorzorgcirkels:

- *initiëren van voorzorgcirkels, bij mensen die op kleine afstand van elkaar wonen (de drie locaties in Deventer)*
- *ontwikkeling van voorzorgcirkels, door gediplomeerde Begeleider Voorzorgcirkel (C. van Tilborg)*
- ***koppelen van voorzorgcirkels aan bestaande, maatschappelijke structuren, ofwel samenwerking met professionele organisaties als zorg- en welzijnsorganisaties en wooncorporaties***

Uit : Voorzorgcirkels, Henk Geene

→ **Aan deze koppeling is en wordt in Deventer continu gewerkt**

“Ik heb contact en afspraken met bewonerscommissies, met wooncorporaties, met andere organisaties zoals Humanitas en thuiszorg. En ik heb een netwerk van vrijwilligers in de wijk, kijken wie je waar kan inzetten en dat coördineren. Dus wat ik doe, ik verbind mensen aan elkaar, dat ze samen iets doen, voor elkaar en voor zichzelf iets doen. En ik signaleer ook als mensen professionele zorg nodig hebben, dat ik motiveer om die zorg ook te gaan krijgen.”

Bij voorzorgcirkels is samenwerking met wijkwoonbedrijf of wooncorporatie een voorwaarde, een meerwaarde om het te laten slagen. Ik heb relaties opgebouwd met de bewonerscommissie, activiteitencommissie, veel mensen gesproken en gezien, het is goed georganiseerd in die flat. Ik heb bij het wijkwoonbedrijf iedereen aan mijn zijde, heel fijn, gaat zorgen voor goede borging. En dan kan je breder gaan kijken, bijvoorbeeld met wijk- of straatvrijwilligers. Maar die woonconsulenten zijn heel belangrijk, omdat die weten wie daar wonen en wat de sfeer is en wat de leeftijden zijn. (Dreefstaete)

Blijkt opvallend hoeveel hele oude mensen daar al wonen. In gesprek dat ik in tussentijd heb gehad met woonconsulent zegt hij; er zijn mensen tien jaar geleden daar komen wonen en toen waren ze 70. Het wonen bevalt heel erg goed. **Nu is Woonzorg ook naar aanleiding van de gesprekken die ik heb gehad aan het kijken of er toch wellicht een ontmoetingsruimte gebouwd gaat worden aan die flat.** Mooie ontwikkeling met de enquêtes, gesprekken heeft direct effect op besluiten vanuit woonzorg. Ook voor mij in de borging met de woonconsulent heeft het gelijk effect. Die woonconsulent is er nog niet lang, andere aanpak dan de vorige woonconsulent waarbij iedereen in de weerstand ging, dus ik neem dat ook mee in de voorzorgcirkel om te borgen. Niet afhankelijk van een persoon maar van een organisatie in zijn totaliteit. (De Landheer)

Een **succesfactor**: creëer samenhang, gemeenschapskracht, **cohesie**, toenadering, **verbinding** en verbondenheid, **naoberschap** (in plaats van meteen te inventariseren van vraag en aanbod).

Uit : Voorzorgcirkels, Henk Geene

→ **Dit is de voorwaarde voor het slagen van een voorzorgcirkel**

Ik maak contact met bewoners van de flat en mensen moeten mij gaan leren kennen en vertrouwen. Dus ik begin met de 'liftkoffie', dan sta ik in de lift met koffie en taart, dat verrast de mensen en we raken in gesprek. En er zijn activiteiten bij Humanitas, netwerkborrels enzovoorts. Allemaal gelegenheden om met elkaar in contact te komen. Als mensen niet willen, ook goed. **Maar mensen die wel contact willen, als ze me kennen en vertrouwen, dan kan ik gaan bouwen.**

Bij De Landheer zijn mensen wat bewuster, dat ze daar zijn komen wonen gelijkvloers. Wat opvallend is, is dat het lijkt alsof er sterke verbinding is, veel groeten, maar op het moment dat je in gesprek gaat met ze, dat er echt iets gaande is met bewoners, dan valt het me op dat ze dat niet zien. In de gesprekken blijkt dat. **Dat ik zeg: ik was net bij uw buurvrouw, die is heel ziek – en dan hebben ze geen contact of ze zien elkaar maar af en toe.** En dat is logisch, want ze is zo ziek ze komt niet veel buiten, maar dat weten zij dan niet. **'t Gaat om verbinding.**

Aantal mensen in de flat is heel actief, doen heel veel. Maar die zijn ook ouder geworden, hoge leeftijden. Dat is kwetsbaar, ze zien zelf niet hoe kwetsbaar het is. Er zijn wat mensen komen wonen van rond de 60 en die zijn minder betrokken bij de beweging in de flat. **Wat zou kunnen, als een woningcorporatie zou zeggen tegen mensen die komen wonen 'in deze flat zien we naar elkaar om, dat is hier de cultuur'.** Dat je daar op inspeelt. Daarmee maak je automatisch meer sociale cohesie.

Dreefstaete had al goede bewonerscommissie, woonbedrijf ook goed, activiteiten en noem maar op. Bij Aanleun en De Landheer was dat anders, en hadden we een langere weg te gaan. Er was **weerstand** in beide flats, meer strijd dan gesprek. **Wat ik dan doe, is in gesprek blijven.** Ik blijf zichtbaar en in gesprek, in verbinding. Eerst met individuen, niet met groepen. Aan mensen vragen: waar ligt werkelijk de angel? Goed luisteren. En dan zijn er vaak mooie gesprekken, soms maar kort. Dan is er weer vertrouwen.

Een **succesfactor**: creëer samenhang, gemeenschapskracht, **cohesie**, toenadering, **verbinding** en verbondenheid, **naoberschap** (in plaats van meteen te inventariseren van vraag en aanbod).

Uit : Voorzorgcirkels, Henk Geene

→ **Dit is de voorwaarde voor het slagen van een voorzorgcirkel**

Voorbeelden uit de praktijk

Een aantal mensen is heel alleen geweest en zijn inmiddels door mij gekoppeld aan mensen, dat vermindert eenzaamheid. Ik hoor dan dingen, gaat subtiel. Ik ben begonnen met een hele opbouw; liftkoffies, kaarten met een praatje, bloemetje, daardoor kwam ik steeds meer in beeld en leerde ik ze kennen en gingen ze me meer vertellen. Nu heb ik een keer in de drie weken de bijeenkomst en dan komen we bij elkaar; dan werk ik bijvoorbeeld met gesprekskaarten. Aan het begin alleen een kopje koffie, en dat dan uitbouwen naar: waar liggen die interesses. Vorige week een ruitafel gedaan, dan vraag ik of mensen één ding uit huis willen meenemen waar ze vanaf willen. En daar laat ik ze dan iets over vertellen. Als iemand bijvoorbeeld heel kort zegt: dat voorwerp vind ik niet leuk, dan vraag ik: wat vind je dan wel leuk? En dan hebben we daar gesprekken over. Daardoor ontstaat die sociale cohesie. Wat er ook gebeurt: een van de mensen is vrijwilligerswerk gaan doen bij Humanitas, die helpt in de keuken, laagdrempelig, is daar 3x in de week. Dat is gigantisch mooi. Een ander wilde helpen bij een sociaal café en dan probeer ik te kijken wat kan, ook in de leeftijd.

Laatste bijeenkomst was 2 weken geleden. Een meneer was voorheen heel alleen en die kwam monter binnen omdat er contacten gelegd zijn. Die meneer heb ik gekoppeld aan een andere meneer. Ik gebruik daar verschillende tools voor, zoals de gesprekskaarten. Die ene meneer is met mij mee gereden naar zijn vriendin in Waalwijk. Ik ging naar mijn moeder in Breda, hij was blij dat hij kon meerijden. Dus die doet dan graag iets terug en dan zeg ik: die jongen kan wel een praatje gebruiken. En zo die twee aan elkaar gekoppeld. Ik vroeg: meneer, die jongen met autisme kan wel een praatje gebruiken, u heeft geen kids en geeft aan alleen te zijn, wilt u daarin investeren? Ja, dat wil ik wel. Tegen die jongen hebben we gezegd: die man van 86 is alleen en kan een praatje gebruiken. Ze zien elkaar wekelijks en dat is aan het groeien. Voor die jongen ga ik kijken dat als dit goed gaat of het met nog iemand in de flat kan. Een ander doel in zijn leven. Die twee uit de flat kan je dan weer koppelen. Dat is de opbouw, er zit een idee achter. Samen, verbinding.

→ Voorbeelden uit de praktijk

Doordat je zoveel mensen ziet en spreekt, leg je eerder banden met andere bewoners. Je kunt aanspreken op de kracht van iemand, of op de saamhorigheid in de flat. Mogelijkheden kun je bespreken, maar je neemt mensen ook mee in de grote verandering. Voorlichten. En weer andere organisaties op aanhaken. **Onderdeel is stukje technologie, dat heeft de toekomst, maar deze generatie staat daar ver vandaan.** Daarom bijeenkomst georganiseerd met [hulpmiddelenleverancier], die allerlei handige dingen hebben, van scootmobiel tot medicijndispenser, en ze kijken met je mee hoe iets gefinancierd kan worden. **Door het laagdrempelig aan te bieden, kan je de zorg ontlasten.**

Als voorbeeld, een vrouw wilde 's avonds een voetenbadje maar kon haar steunkousen niet uitdoen, en nu komt de buurvrouw als ze belt om die kousen uit te doen. **De relaties zijn het startpunt en dat ontzorging geven van de zorg.**

Wat ik doe is eigenlijk community building. *It takes a village to raise a child.* In de flat was iemand die ging oppassen op een kind, en na verhuizen van dat gezin hebben ze nog steeds contact. Die persoon komt daar nog steeds wekelijks eten en naar zulke relaties wil je toe.

Alles haakt aan de voorzorgcirkels. En wat het is, in die flat zijn al meerdere voorzorgcirkels, als je uitgaat van 5-8 personen waar je aanspraak op kan doen. **Ik ben bezig met een basis-voorzorgcirkel in de hele flat.** Met de bewonerscommissie, met wooncorporatie, met galerijvertegenwoordigers, met activiteiten enzovoorts.

Bijvoorbeeld, bij activiteiten van de commissie komen 15 mensen. En vaak dezelfde mensen. Dan wordt gezegd dat veel mensen geen behoefte aan activiteiten hebben. Maar er wordt ook niet gekeken: waar hebben zij wel behoefte aan? **Waar heb jij behoefte aan?** En dan gaan we daarmee aan de slag. Gaan we dat samen organiseren.

Mensen stonden echt open voor gesprek bij het ophalen van de vragenlijsten. Mooie gesprekken gehad waardoor je **duidelijker beeld krijgt van hoe is het om daar te wonen.** Toen mensen daar gingen wonen waren zij nog in hun goede doen, minder behoefte aan direct contact, maar wel met de veiligheid van **'als het nodig is, is het er, in de flat'.**

Projectleider is getraind in de methodiek en moet de methodiek 'leven', erin geloven, zich er vol voor inzetten.

→ **De persoon van projectleider is succesfactor.**

Voor mij is het uiteindelijke doel dat de zorgcirkels op zoveel mogelijk plekken komen, die verbindingen leggen. Mensen met talent aannemen en inzetten om te verbinden, om krachten van bewoners te bundelen. **Om ook mensen uit de wijk in te zetten met een vrijwilligersvergoeding.** Ik krijg een netwerk van vrijwilligers in de wijk. Heb nu iemand uit de wijk die me veel helpt in de gesprekken en bijeenkomsten, zij kan dingen overnemen als ik minder ga doen. Ik kan niet tot in lengte van dagen langs blijven gaan bij de mensen, ik moet gaan coördineren. Zorgen dat het niet hangt op één persoon, op mij. En ik heb oudere bewoners mee genomen naar de **opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool Saxion.** De ouderen en de jongeren leren dan echt van elkaar. Dat gaan we uitbouwen, dat studenten ook in de flats iets samen met de bewoners kunnen doen.

Mensen weten er eigenlijk heel weinig over, merk ik, komt weerstand vandaan. Ze vinden al snel dat ze recht ergens op hebben, omdat ze hard gewerkt hebben. Op het moment dat ik in gesprek ga, luister ik naar de mensen. Dat is het eerste dat ze nodig hebben. **Maar als er weerstand is, maak ik ze wel echt bewust van het feit dat die grote verandering eraan komt en dat we allemaal, je wil natuurlijk graag thuis blijven wonen, maar welke mogelijkheden zijn er?** Daar neem ik ze in mee.

De aanhouder wint. Ik ben nu een jaar bezig met de opbouw. **En na een jaar ga je verandering zien.** Punt is, dat kan je niet snel doen, dat heeft tijd, vertrouwen nodig.

Waar het om gaat is **structuur, ordening en eenduidigheid.** Ik kijk wat er is aan structuur in zo'n flat, zijn er commissies, is er gezamenlijkheid, wie doet al wat samen en ik kijk ook naar cultuur. Iedere wijk, iedere flat heeft een andere eigen cultuur. **Structuur en cultuur samen geeft het startpunt.** Je gebruikt de structuur die er is, en je moet kijken wat die cultuur in die flat of die wijk nodig heeft. Wat is er al, wat moet er anders, waar kan ik met de zorgcirkels op aansluiten? Hele belangrijke onderdelen. En door te ordenen en verder te bouwen, versterk je wat er is, anders blijft het los zand. En je moet eenduidig zijn, over het doel van de zorgcirkel, over waarom je wat doet.

Bijlagen

Vragenlijst voor bewoners

Ondersteunende bronnen

11. Is er een medebewoner uit de flat die weleens iets voor u doet?

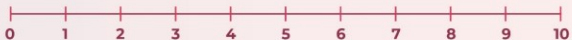
- Ja, regelmatig.** Er is een medebewoner uit de flat die regelmatig iets voor mij doet (of meerdere bewoners).
- Ja, soms.** Er is een medebewoner uit de flat die af en toe iets voor mij doet.
- Nee,** maar ik zou het wel waarderen. Hoewel er momenteel geen medebewoner is die iets voor mij doet, zou ik het wel waarderen als dit gebeurde.
- Nee,** en ik verwacht het ook niet. Ik verwacht niet dat een medebewoner iets voor mij doet en het is ook niet gebeurd.
- Nee,** ik heb geen behoefte aan hulp. Ik heb geen behoefte aan hulp van medebewoners.

12. Heeft u behoefte aan hulp van medebewoners uit uw flat?

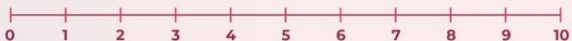
Ruimte voor toelichting

13. Heeft u ooit hulp gevraagd aan een medebewoner uit uw flat?

Ruimte voor toelichting

14. Als u hulp nodig heeft, bent u dan comfortabel genoeg om dit aan medebewoners uit uw flat te vragen?

Ruimte voor toelichting

15. Aan hoeveel mensen in uw omgeving (familie, vrienden, burenen) kunt u hulp vragen?

- 0 - 2
- 3 - 5
- 6 - 8
- 8 - 10
- > 10

16. Heeft u familie of vrienden in de buurt wonen?

U mag één antwoord aankruisen.

- Ja, veel.** Ik heb veel familieleden of vrienden die in de buurt wonen.
- Ja, enkele.** Ik heb enkele familieleden of vrienden die in de buurt wonen.
- Nee,** ik heb geen familieleden of vrienden in de directe buurt, maar wel elders in de stad.
- Nee,** niet in de buurt. Ik heb geen familieleden of vrienden die in de buurt wonen.
- Ik heb geen familie of vrienden. Ik heb geen familieleden of vrienden ongeacht de locatie.

17. Welke professionele hulp of zorg krijgt u op dit moment?

U mag meer dan één antwoord aankruisen.

- Ik krijg op dit moment geen professionele hulp.
- Hulp in huishouding (bijv. schoonmaken, opruimen, afwassen, boodschappen doen).
- Hulp bij persoonlijke verzorging (bijv. hulp bij douchen, hulp bij opstaan of bij innemen medicijnen).
- Hulp bij verpleging (bijv. verzorgen van een wond of toedienen van injecties).
- Begeleiding (bijv. ondersteuning bij zelfstandig wonen op het gebied van praktische vaardigheden).

18. Hoe wordt bovenstaande hulp gefinancierd?

U mag meer dan één antwoord aankruisen.

- Via de **Wmo** (Wet maatschappelijke ondersteuning)
- Via de **Wlz** (Wet langdurige zorg)
- Via de **Zvw** (Zorgverzekeringswet)
- Weet ik niet
- Anders, namelijk

Bedankt voor het invullen van de vragen!

Corinda van Tilborg
Telefoon 06 16138162
www.samenvoorsallandsezorg.nl

www.academyhetdorp.nl

Fijn en gezond ouder worden dát doe je **samen** in jouw buurt.

Beste bewoner,

In onze moderne samenleving kennen we onze buren vaak niet meer. We groeten nog wel, maar echt weten wat mensen beweegt is iets anders.

Een samenleving wordt namelijk pas een samenleving als we samen leven, want fijn en gezond ouder worden dat doe je samen in de buurt.

Namens Samen voor Sallandse zorg doen wij samen met Academy Het dorp een onderzoek naar hoe leven we samen in onze buurt en flat. Dit geeft de gemeente meer inzicht waar ligt de behoefte van inwoners op het gebied van Zorg, Welzijn en Wonen. Daarom willen wij u vragen om de enquête in te vullen.

Wie krijgt mijn antwoorden te zien?

De antwoorden op de vragen worden anoniem verzameld. Dit betekent dat er geen persoonlijke informatie van u wordt verzameld en dat bij rapportage van de resultaten nergens uw naam vermeld staat. Deze enquête wordt uitgezet in samenwerking met Academy Het Dorp. Door de vragen in te vullen geeft u medewerkers van Academy Het Dorp toestemming uw antwoorden te verwerken.

Over 2 weken zullen wij de enquête bij u ophalen en als dank hiervoor krijgt u een kleine attentie.

Hartelijke groet,

Corinda

Instructies voor het invullen van de vragen

Op de volgende bladzijden staan 18 vragen. Bij de meeste vragen wordt u gevraagd een cijfer te geven die het beste uw beleving beschrijft. Dit doet u door op de horizontale lijn een streepje te zetten ergens tussen de 0 en de 10. Lees goed de antwoorden die staan onder het cijfer 0 en het cijfer 10. Daarnaast wordt er gevraagd naar een toelichting voor het gegeven cijfer. Er bestaan geen goede of foute antwoorden. Als u een vraag niet wilt of kunt beantwoorden, dan slaat u die vraag over en gaat u verder met de volgende vraag.

Bent u een:

Man Vrouw Anders

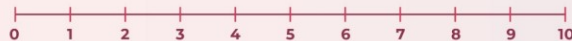
Woont u alleen of samen?

Ik woon samen Ik woon alleen

Wat is uw leeftijd

Hoe lang woont u hier in deze flat?

1. Hoe tevreden bent u over het wonen in deze flat?

Waar wordt u blij van in de flat?

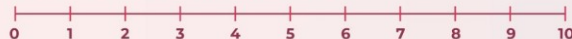
Wat mist u in de flat?

2. In hoeverre kent u uw directe buren?

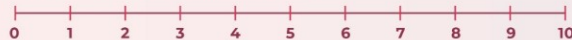
Ruimte voor toelichting

3. Hoe vaak heeft u contact met uw directe buren?

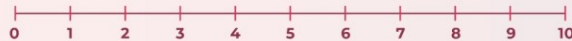
Ruimte voor toelichting

4. Bewoners in deze flat kennen elkaar goed?

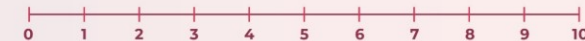
Ruimte voor toelichting

5. Groet u de medebewoners uit uw flat?

Ruimte voor toelichting

6. Spreekt u weleens af met medebewoners uit uw flat?

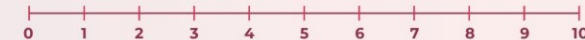

Ruimte voor toelichting

7. Neemt u deel aan gezamenlijke activiteiten met medebewoners uit uw flat?

- Ja**, vaak. Ik neem vaak deel aan gezamenlijke activiteiten met medebewoners uit de flat.
- Ja**, regelmatig. Ik neem regelmatig deel aan gezamenlijke activiteiten met medebewoners uit de flat.
- Ja, soms**. Ik neem af en toe deel aan gezamenlijke activiteiten met medebewoners uit de flat.
- Nee**, maar ik zou graag willen deelnemen. Hoewel ik momenteel niet deelneem, zou ik graag willen deelnemen aan gezamenlijke activiteiten met medebewoners.
- Nee**, ik heb geen interesse. Ik heb geen interesse om deel te nemen aan gezamenlijke activiteiten met medebewoners uit de flat.
- Er worden geen gezamenlijke activiteiten georganiseerd in de flat.

8. Heeft u behoefte aan contact met medebewoners uit uw flat?

Ruimte voor toelichting

9. Doet u weleens iets voor medebewoners uit uw flat?

- Ja**, vaak. Ik doe vaak iets voor medebewoners uit de flat.
- Ja**, regelmatig. Ik doe regelmatig iets voor medebewoners uit de flat.
- Ja, soms**. Ik doe af en toe iets voor medebewoners uit de flat.
- Nee**, maar ik zou het wel willen doen. Hoewel ik momenteel niets doe voor medebewoners, zou ik wel bereid zijn om iets voor hen te doen.
- Nee**, ik ben er niet toe in staat om iets te doen voor medebewoners uit de flat.
- Nee**, ik ben niet geïnteresseerd. Ik ben niet geïnteresseerd om iets te doen voor medebewoners uit de flat.

10. Wat doet u weleens voor medebewoners uit uw flat?

- Praatje maken
- Boodschappen
- Het delen van de krant
- Een klein klusje
- Vervoer voor iemand die naar huisarts of ziekenhuis moet
- Iets anders, namelijk
- Niet van toepassing, want ik doe niets voor medebewoners uit mijn flat

Ondersteunende bronnen

Voorzorgcirkels
als antwoord op
vergrijzing.
Henk Geene,
2021

Ouderen

- Zorgen om de ouderenzorg. Ouderen op de drempel van de langdurige zorg. Advies van de Raad van Ouderen, 2023
- Langer Thuis Wonen. Patiëntenfederatie Nederland, 2019
- Thema: Sociale netwerken van ouderen. Géron, tijdschrift over ouder worden & samenleving, 2018

Kennis

- Bouwen voor senioren en aan vitale zorgzame gemeenschappen! Samen doen, samen oplossen! Brabants Netwerk Wonen-Zorg-Welzijn, 2022
- Afvallers en afhakers. Over eenzaamheid, sociaal isolement en een weerbare samenleving. Anja Machielse, Universiteit voor Humanistiek, 2023
- Innovatie van organisatie en governance van integrale zorg. 'Verlangen naar integraliteit'. Mirella Minkman, Tilburg University, 2017
- <https://www.werkplaatsensociaaldomein.nl/thema/ouderen>
- <https://www.movisie.nl/ouderen>
- <https://www.eentegeneenzaamheid.nl/>

Overheid

- WOZO, Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen. Ministerie van VWS, 2022
- Zorgen voor thuiswonende ouderen. Kennissynthese over de zorg voor zelfstandig wonende 75-plussers, knelpunten en toekomstige ontwikkelingen. Sociaal en Cultureel Planbureau, 2019
- Zelfstandig thuis op hoge leeftijd. Verkenning van knelpunten en handelingsperspectieven in beleid en praktijk. Planbureau voor de Leefomgeving, 2019

Colofon

Uitvoering Academy Het Dorp

Marieke Gielissen, Kirstin van Dam en Agnes van der Poel

Projectleiding en contact

Marieke Gielissen – marieke.gielissen@academyhetdorp.nl

Met dank aan

Corinda van Tilborg en Gea Sijpkens

Opdrachtgever

Salland United

© Academy Het Dorp, december 2023

Kemperbergerweg 139-E

6816 RP Arnhem

www.academyhetdorp.nl

info@academyhetdorp.nl